

Proemium

Incipit epistola proe-
malis eximij doctoris Armā-
di: ordinis predicatorum. in tra-
ctatus de declaratōe difficili-
um dictorum et dictionum in Lo-
gica. Philosophia: et Theo-
logia.

Reuerēdissi-
mo in xpo patri ac do-
mino suo spēalissimo
dño Johāni diuina or-
dinatōe epō Brunēsi. Frater Ar-
mandus de bello visu in ordine pre-
dicatorum. Deo vestreque reuerētie: ac
primorum aliorum utilitati cupiens affe-
ctum et effectum illius impedere chari-
tatis que tarda molimina nescit. Cū
humili recōmendatōe deū deorum in
syon facie ad faciem intueri. In agro
dñico diuinam scripturam quis sit
messis plurima. iuxta tñ saluatoris
eloquium: operarij sibi nō multi. Fru-
ctus em̄ duodecim ligni vite reuelā-
tur puulis. et illis sapiētibus abscon-
duntur que terrena sapiētes in suis co-
gitatōibus euanescent: que se dicētes sa-
piētes stulti fiunt: possidētes eam sa-
piētiam que est stulticia apud deū. Nō
em̄ gustāt quod suauis est dñs: nō ine-
brant ab ueritate domus dei. nec
de petra melle faciāt: terrā lacte et
melle manantē deserūt. p̄ egipriaca
sapiētia: quā lacteus moyses refu-
tauit diuine legis et lucis eximij spe-
culator. In terrā ergo hanc uiuenti-
um (ubi bona uident dñi et optima
possident) uestram paternā diligenti-
am conspici tāto diligētius ad salu-
tis manipulos colligendos uirtuo-
sis ardoribus inhiantē quāto humili-
tatis studijs a studiosis affectibus
nō spernitis de saxo durissimo oleū

dulcedinis expetere: sed spinis rosam
colligere: ad silicem frequētatis uicibus
percutere: ut aque saliant sapientie
salutaris unde possit bibere popu-
lus et iumenta. Ego ergo animam
uerfēs ad sacrarum eloquia scriptu-
rarum: uestrum aliorumque multorum do-
minorum meorum uirorum uenerabilium
scholas sacri palacij frequētantiuz
affectum auidum et auide studio sum. que
bus baccalarum obsequio minus suf-
ficiēs (utique lignea facula et fumosa
inter mundi luminaria iuxta solares
lunares. sidereosque radios) sum ius-
sus a maioribus fumum aliquem emic-
tere: aut noctilucam claritatem: uice
tanta charitate: tantis constructis
impensis. honoribus. tantis benefi-
cijs alligatus: uelut dilectiōis et ob-
ligationis hinc inde stimularus cal-
caribus pedes figere: utque pulsatus
plectro musico nō sicut psalter de
coris cantamina. sed sicut decacor-
dum muta dare sonamina coactus
sum: uictrix trahere uindictam chari-
tate. Cupiens itaque ad nouitiorum
utilitatem in sacris eloquijs audire
dis: quis in alijs perfecti sint facultatibus
et periti: habitum induere p̄-
fessorum in quibus reuerunt et regere
presuerunt et presunt doctores exi-
mij. magistri precipui et ardui profes-
sores. informatores lucidi. rectores
instructoresque preclari: ad eorum in-
ductōem facilem tractatum edidi
sup̄ declaratione dictorum et di-
ctionum ut communiter magis igno-
torum his qui in alijs facultati-
bus sunt imbuti: que in usu theolo-
gorum et in alijs locutionibus sunt se-
pius in occursum. Et nō solum theo-
logicis: sed philosophicis theologie
famulantibus. que iuxta doctrinam beati
mi Augustini a phis gentiliū uelut
ab iniustis possessoribus in obsequium
diuini eloquij perabuntur.

A ij

Proemium

Sicuti z filij israel ab egyptijs aux sapiētie z argentū eloquētie z p̄cio sa queqz i suo exitu spoliātes ad ministeriū sacrificij solitudinis rapuerūt. Ignorantia q̄ppe hoz sicut z in ceteris sciētij iuxta **A**resto. sniam in suis palogifant elēchis facile audientes. In hoc itaqz opusculo seu tractatu ministeriū exhibeo q̄si ca / nales fontū **L**aban. q̄ ad aquā dis gregibz potū aq̄ mistice tribuebant Defectus ab hoīe p̄fectus a deo q̄ insufficientiā nrām supplet. **N**ō igit ad melloz btōz doctoz z dcōz sub limiū cardines celi p̄abulantū fal cem vel segetē inualidā manū mit / to. sed cū **R**uth post terga metētiū spicas colligo euadētes. **O**ffero ad opus tabernaculi nō aurū: nō argē tū: nō hyacinthū: nō purpurā: byssū qz rectorā. sed pilos capraz aut pel les arietū vtinā rubricatas: gēmis p̄ciosis in munera doctoz meoz ex cellentiū reseruatis. **E**t duo era mī nuta cū paupcula in gazophilaciūz tēpli pono: cū magna munera nō cō tinear mei ibecillitas intellet. **S**o lū igit viā parare: ostiū aperire: enu cleare intelligētā. de abscondito spe luncaruz: de doctoz penentralibz: de catharactaz vocibus p̄intendēs: vt abyssus abyssuz inuocet: pedes diri go ad altitudinē diuitiarū sapie et scie dei. q̄s aplūs inuestigabiles ad **R**amanos z incōprehēsbiles admi ras. **E**xardescēs ergo vt mors forē dilectio vehemēter exoptat: vt p̄ h diuinū eloquiū in scripturarū agro fertili: vbi **J**onate sagittas vltra se **D**auīd intellexit z puericia nō ag / no scit: accedētibz spina pungens nō appareat spica plena. In hoc agro **J**oab in q̄ absolō cauma ponit: nō septē spice credant p̄cuisse vredine q̄ formose pullulant culmo vno. nec vna botros cypri cōtinens suspicet

labrusta: nec dulce credat amarū. z lucidū tenebrosuz **V**eniat ḡ oro p̄secutores studiosi. studētes deuoti deuote atretī. **Q**uis cū xpi discipul famefētibz d̄ spicaz cellulis grana reficiētibz nō eduxit. **Q**uis labores manū suaz beatos nō habuit qui manū suā misit ad fortia z iuxta p / missum dauitricū illō nō habuit. **I**n tellectū tibi dabo z instrūā te i via hac. **Q**uis introduct⁹ in cellā vira riā p̄ regē in cubiculū genitricis: vī nū nō degustauit cōditū. nō bibit d̄ inebriāti calice q̄ a palmita descri bit tam p̄clarus. **F**ilij iacob egyptū creūt saccis plenis pecuniaz frumē to. q̄nimo saccus **B**enjamin augu rij ciphū argētū p̄tinebat. **N**unqd egyptijs palpantibz tenebras apud filios isrl lux lucebat. **J**acebat moz tua egyptioz p̄mo genita: z israel si os disponebat igressus. **I**ngressus vtqz dei mei regis qui est in sancto **S**ubuertebat dñs apud egyptios rotas curruū: ferebanturqz in p̄fin dū. sed ambulabant p̄ siccū filij isrl in medio rubri maris. **N**ō est ergo fames apud horea p̄baronis fru mento p̄dito ad salutē. **Q**uintimo st̄ plena p̄mptuarā eructātia ex h in illud **E**rgo reuerēdissime dñe nō sine labore p̄pter lectionē z aliozum occurrentiū occupatiōem p̄tinuam aliqd̄ ordinauit: vt ad scripturā sa / crā veniētibz patentior sit accessus. vt thesaur⁹ reperiat in agro absco / ditus: quē regnū celozū rex celestis appellabat. vt dragma p̄dita redren tibz sit occurrens. vt margaritā qui requirit inueniat p̄ciosam. **E**t sic im / plecto eloq̄o dñico querēs inueniat. petens accipiat. z pulsans valeat in troire. **S**ane in hoc tractatu in p̄o prijs vrbz velut in arūdineo bacu lo nō cōfidens: vestigijs doctoz in / hereo melioz. z p̄cipue doctozis cō

De preambulis

manis reuerēdissimi et p̄clarissimi sancti Thome. Cuius scriptura sal cōdiens est doctrinā aliā qualēcunq; . Hanc qui sequitur nō ambulat in tenebris. a via veritatis nō deuiat. a sana doctrina nō errat. vitat laq; os. cōfundit deuios. instruit dubios. et in ph̄ie et theologie splēdore veritates irrefragabiles elucidans amota p̄cussione fallaci stabile ceteris trāscuntib; pedē figit. Hūc ergo tractatus in tres p̄es p̄ncipales iudicauit ad vtilitatē studentū diuidendū. **P**rima p̄s p̄tinet ser̄ p̄nia preambula breuia q̄ sunt fundamēta introductoria ad sequētia declaranda. **S**ecūdo subsequunt declaratiōes dictōr; et dictionū vocabulor; cōmuniū que ex philosophicis seu theologicis diuina eloquia tractatib; sepius sunt ad manū. **E**t q̄ hor; pontif; declaratio vt possimus aliqua refulgentiā splēdoris cōspicere illi q̄ habitat in altissimis: lucē inaccessibile. **N**ō quidē vt aq̄ilari et nudo intuitu sicut sol aspiciatur in rota. sed vt p̄ speculū in emigmate: iuxta sententiā apostolicā per visibilia ad eius inuisibilia p̄surgamus. **I**dcirco p̄s tertia in quodam generali determinat que et quō no; mina deo et diuinis p̄ueniant. **I**n q̄ (q̄ est alpha et o; p̄ncipiū et finis) finē opis posuit et mercedē. **U**ltimo autē vt sit facilis q̄sitorum inuentio cunctor; capitulor; tituli extrinsec; ab opis substātia (vt theologorum moris est) debito ordine describuntur. **V**erū q̄ iuxta eloquiū b̄i Gregorij: sacra scriptura alti et plani fluij tenet typum **I**n quo et agnus peditet et elephas nater. quedā sc̄ hoc modo p̄tractāda que rōne sue altitudinis sic trāscendūt: vt p̄t; in p̄ncipio vbi de trāscendētib; est tractatus: q̄ nō poterūt sic sicut subsequē

tia familiarit; declarari. **V**estra ergo p̄clarissima et reuerēda paternitas ex illustri p̄sapia oriūda: alta sapiētia: p̄clara sciētia: pudētia circūspecta: virtutum oīm arcem tenēs: hunc tractatū suscipiat. et si videat pandat volētib; legere in eodē. quē nō discendū sed corrigendū offero tanto patri. **U**ltra q̄ p̄posuerā hāc proemiale epistolā prorelaui. sc̄ charitas que nō nouit terminū hanc extendit: qua paratus sum vestris placit; siue alior; domino; in palatio audientiū semp in his et alijs grata promptitudine famulari

ExPLICIT epistola proemialis p̄clarissimi doctoris Armādi diuini ordinis p̄dicatorum in tractatus oīm dicendorum.

Incipit tractatus primus de p̄ambulis: in q̄bus radicaliter continent; inferius tractanda.

Prologus

Utergo circa dīcēda ordinati; p̄cedatur: ad primū p̄ncipale huius tractatus accedēdū est. **H**oc autē est p̄mittere quasdā suppositiōes siue quedam p̄uia p̄ambula: que sunt ser̄. in q̄bus radicaliter continent; omnia q̄ inferius sunt dicēda. et habent cōsequēter p̄ ordinem vt patebit.

Quid sit complexū et incōplexū. et quō se habēt ad operatiōem intellectus. **C**apitulum I.

Primū p̄ambulū est de cōplexo et incōplexo quid sit et quō se habet ad operatiōem